

JAARLIJKS CONGRES – AUTISME – EDITIE 2022

24 November 2022

Jaarbeurs, Utrecht

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden - [Euregionaal Congresburo]

10.15 uur Jasper Wagteveld [NVA] - Ervaringsverhaal over acceptatie en copingstrategieën bij mensen met autisme

11.10 uur Dr. Jan Pieter Teunisse [Hogeschool van Arnhem en Nijmegen] - Levensloopbegeleiding van mensen met autisme

12.05 uur Pauze

12.20 uur Prof. Dr. Jan Derksen [Radboud Universiteit Nijmegen] - Comorbiditeit tussen autisme en persoonlijkheidspathologie

13.15 uur Lunchbuffet

14.15 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Dr. Liesbeth Mevissen [Mevissen Psychotrauma] - Psychotrauma en psychotraumabehandeling bij mensen met autisme

Deelsessie 1B Dr. Jeroen Dewinter [GGzE] - Seksueel en relationeel welbevinden bij mensen met autisme

15.15 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Dr. Annelies Spek [Autisme Academy] - Verschillen, overeenkomsten en combinaties van autisme en A(D)HD

Deelsessie 2B Drs. Birgitta Kox [Autrinsiek] - Autisme en behandeling: het paradigma van de context

16.30 uur Afsluiting

Deelnemers aan het live congres dienen na afloop de gemiste deelsessies online nog te volgen. Pas na het doorlopen van het volledige programma zal de deelnemer een bewijs van deelname en eventuele registerpunten ontvangen.

Sprekers

Jasper Wagteveld

Bijdrage: Autisme een leven lang anders

Jasper Wagteveld kreeg zijn diagnose toen hij twaalf jaar was. Sinds april 2017 is hij NVA-ambassadeur op het gebied van 'zorg' en werkte hij mee aan de Zorgstandaard Autisme. Verder geeft hij trainingen en is hij betrokken bij Vanuit Autisme Bekeken. De beeldvorming rondom autisme is volgens Jasper verre van realistisch. Mensen zien iemand met autisme als Rainman of ze benoemen alleen de sterke kanten van autisme (punctualiteit, IT, detailgericht). De waarheid ligt wat hem betreft in het midden. Autismen is een serieuze handicap, maar wel met mogelijkheden die individueel verschillen. We zien dat er een gigantische toename is rond autismezorg. Ook nemen de wachttijden voor diagnostiek volop toe. Maar wat betekent het om autisme te hebben in een samenleving anno 2022? Zijn er effectieve copingstrategieën en ervaren mensen met autisme zoal?

Dr. Jan-Pieter Teunisse

Bijdrage: Levensloopbegeleiding van mensen met autisme

Jan-Pieter Teunisse is lector 'Volwaardig Leven met Autisme' aan de HAN University of Applied Sciences. Daarnaast werkt hij als GZ-psycholoog en senior-onderzoeker in het Dr Leo Kannerhuis, een TOPGGz behandelcentrum voor autisme. Jan-Pieter is in 1996 gepromoveerd op onderzoek naar gezichtswaarnemingsprocessen bij autisme. Sindsdien is hij verbonden aan het Dr Leo Kannerhuis, waarbij zijn aandachtsgebied aanvankelijk de neuropsychologie was. Geleidelijk aan is de focus steeds meer op praktijkgericht onderzoek komen te liggen. Belangrijke thema's in zijn huidige projecten zijn levensloopbegeleiding, cocreatie van innovatieve ondersteuningsmiddelen, netwerkondersteuning en betekenisvolle samenwerking.

Levensloopbegeleiders ondersteunen mensen met autisme vanuit de eigen leefwereld bij de vragen die zich in verschillende levensfasen en -gebieden voordoen. Een levensloopbegeleider helpt daardoor niet alleen voorkomen dat problemen onnodig escaleren, maar denkt ook mee over wat voor de persoon met autisme bijdraagt aan een betekenisvol leven waarin hij/zij zo veel mogelijk tot bloei kan komen. Daarvoor is het belangrijk om ook oog te hebben voor het sociale netwerk wat iemand om zich heen heeft. Je sociaal netwerk is er immers niet (alleen) om je te ondersteunen vanwege je autisme, maar het is ook de context waarin je je leven vormgeeft en van betekenis kan zijn. In de lezing wordt ingegaan hoe je als levensloopbegeleider kan bijdragen aan een vitaler netwerk waarin de persoon met autisme zichzelf kan zijn en het vertrouwen voelt om een eigen plek te vinden.

Prof. Dr. Jan Derksen

Bijdrage: AS 1-problematiek en persoonlijkheidspathologie: hoe zit dat en wat kun je hiermee?

Jan Derksen is emeritus hoogleraar Klinische Psychologie en praktiserend klinisch psycholoog. Hij is opgeleid in de psychoanalyse en in de cognitieve gedragstherapie. Behalve psychologie studeerde hij sociologie, journalistiek, filosofie en rondde een master af in de psychofarmacologie. Hij was en is actief op het terrein van persoonlijkheid en persoonlijkheidsstoornissen, van psychologische tests, van cognitieve en emotionele intelligentie. Jan is gespecialiseerd in kortdurende psychodynamische psychotherapie en werkt 41 jaar in de eerstelijnsgezondheidszorg. Hij publiceerde een veertigtal boeken waaronder recentelijk een boek ter preventie van psychische aandoeningen en meer dan 200 artikelen.

Jan Derksen gaat in op comorbiditeit tussen AS 1-problematiek en persoonlijkheidspathologie en wat dit betekent voor de praktijk? Hij zal op zijn manier de brug slaan tussen wetenschap en praktijk en concrete handreikingen geven voor professionals die werken met mensen met autisme.

Dr. Liesbeth Mevissen

Bijdrage: Psychotrauma en psychotraumabehandeling bij mensen met autisme

Liesbeth Mevissen is orthopedagoog generalist en klinisch psycholoog en is zelfstandig gevestigd als psychotraumatherapeut, consulent, docent en EMDR supervisor. Daarnaast is zij als onderzoeker verbonden aan de afdeling kennis, kwaliteit en innovatie van Trajectum, een instelling voor specialistische zorg aan volwassenen met een licht verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid en onbegrepen, risicovol gedrag. Liesbeth heeft jarenlange ervaring in zowel de gehandicaptenzorg als de GGZ en is gespecialiseerd in diagnostiek en behandeling van psychotrauma bij mensen met een (licht) verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid en bij mensen met een autisme spectrum stoornis. Vanwege hun afhankelijkheid van anderen voor een goede kwaliteit van bestaan wordt het netwerk als vanzelfsprekend betrokken. Liesbeth ontwikkelde de DITS-LVB, een diagnostisch interview waarmee PTSS en andere trauma- en stressorgerelateerde klachtenpatronen kunnen worden vastgesteld. Met haar proefschrift "assessment and treatment of PTSD in individuals with ID" won zij de Jan van Dijk Award.

Mensen met autisme lopen in alle fasen van hun leven een relatief groot risico op blootstelling aan trauma's en stressoren en het ontwikkelen van posttraumatische stress klachten die zich kunnen uiten in de vorm van PTSS. Maar uit onderzoek weten we ook dat angst- en stemmingsstoornissen relatief veel voorkomen bij mensen met autisme en dat in 80% van deze gevallen sprake is van trauma in de voorgeschiedenis. Welke kennis is relevant, welke interventies kunnen worden ingezet voor diagnostiek en behandeling van psychotrauma en hoe kan een trauma-sensitieve ondersteuning gestalte krijgen? Liesbeth Mevissen zal aan de hand van casuïstiek illustreren wat de valkuilen en kansen zijn.

Dr. Jeroen Dewinter

Bijdrage: Seksueel en relationeel welbevinden bij mensen met autisme

Dr. Jeroen Dewinter studeerde orthopedagogiek aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL). In 2005 werd hij erkend lid van de Vlaamse Vereniging voor Gedragstherapie na de postacademische opleiding aan de KUL. Hij werkte achtereenvolgens in de bijzondere jeugdzorg in Vlaanderen en in de kinder- en jeugdpsychiatrie (UKJA Antwerpen). Jeroen promoveerde op onderzoek naar de seksuele ontwikkeling van adolescente jongens met autisme bij Tranzo, Tilburg University. Hij is verbonden aan het team jongvolwassenen en de dagbehandeling autisme bij GGzE.

Als er al aandacht is voor seks en relaties in de zorg en in het samenwerken met jongeren en volwassenen met autisme, dan is die vooral gericht op problemen, maar er wordt nog vaker amper aandacht besteedt aan dit thema. Dit is een stelling die we niet helemaal hard kunnen maken op basis van onderzoek maar die voor veel mensen herkenbaar lijkt. Toch is een belangrijke vraag van volwassenen met autisme om meer aandacht te hebben voor preventie en ondersteuning van seksueel en relationeel welbevinden. Dat betekent concreet praten over seks en relaties, maar ook aandacht hebben voor seksuele diversiteit, identiteit en specifieke uitdagingen die mensen met autisme kunnen ervaren. Deze deelsessie biedt handvatten om dat in de praktijk vorm te geven, en ruimte om hierover in gesprek te gaan.

Dr. Annelies Spek

Bijdrage: ASS/ADHD

Annelies is klinisch psycholoog en hoofd van het Autisme Expertisecentrum. Ze is gepromoveerd op autismspectrumstoornissen bij volwassenen doet onderzoek naar diagnostiek en behandeling van deze groep. Hiernaast is ze voorzitter van de Zorgstandaard Autismspectrumstoornissen en redactielid van de Psycholoog en van Wetenschappelijk Tijdschrift Autisme.

ASS en ADHD kunnen op elkaar lijken, maar kennen ook veel verschillen. Voor hulpverleners is het vaak lastig om de twee te onderscheiden en om in te schatten wanneer deze samengaan. Dit is echter wel relevant voor het inschatten van behandel mogelijkheden. In deze lezing wordt ingegaan op dit thema.

Drs. Birgitta Kox

Bijdrage: Autismspectrumstoornissen en behandeling: het paradigma van de context

Birgitta Kox is GZ-psycholoog en orthopedagoog-generalist. Zij is gespecialiseerd in autismspectrumstoornissen en is jarenlang werkzaam in de geestelijke gezondheidszorg en als consulent bij het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE).

In de 'behandeling' van autismspectrumstoornissen (ASS) zien we de laatste jaren duidelijke verschuivingen. Naast de predictive coding theorie (voorspellende brein) en de dubbele empathie theorie (elkaar wederzijds anders begrijpen) geeft ook het denken vanuit neurodiversiteit richting aan deze verschuivingen. In deze deelsessie wordt dit anders denken over ASS praktisch vertaald naar contextleren en de socratische dialoog. Beiden vormen een basis om vaardigheden uit te breiden, gedrag en emoties te begrijpen en het eigen autisme te leren verstaan (psychoeducatie). De autismetaal zal hierbij centraal staan.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader.